

BISERIC'A si SCÓL'A.

Fóia bisericésca, scolastica, literara si economica.

Iese odata in septemana: DUMINEC'A.

PRETIULU ABONAMENTULUI.

Pentru Austro-Ungari'a:
Pe unu anu 5 fl. — cr., pe 1/2 anu 2 fl. 50 cr.
Pentru Romani'a si strainetate:
Pe unu anu 14 fr., pe jumetate anu 7 franci.

PRETIULU INSERTIUNILORU:

Pentru publicatiunile de trei ori ce contienu
cam 150 cuvinte 3 fl.; pana la 200 cuvinte 4 fl.;
si mai sus 5 fl. v. a.

Correspondentiele se se adreseze Redactiunei

„BISERIC'A si SCÓL'A.“

Er banii de prenumeratiune la
TIPOGRAFFA DIECESANA in ARAD.

Nr. 4290/887.

IOANU,

din indurarea lui Dumnedieu episcopu diecesanu alu Aradului, Oradii-mari, Ienopolei si alu Halmagiului, precum si alu partiloru adnesate din Banatulu-Temisianu.

Iubitului cleru si poporu eparchialu: daru si mila dela Dumnedieu Tatalu si Domnulu nostru Isus Christos.

„A venitu Fiiulu omenescu se caute
si se mantuie pre celu ce era
peritu.“ Luc'a 19. 9.

Din câte evenimente séu intemplari insemnate ni spune istori'a, dela facerea lumii incóce, nici unulu n'a fost asia mare si minunatu, cá si nascerea cea dupa trupu a Domnului si Mantuitorului nostru Isus Christos, ce s'a intemplat inainte cu 1887 de ani.

Despre nici unu evenimentu din lume, nu s'a prorocitu atát de multu, si inca cu mii de ani mai nainte, cá si despre nascerea Domnului. Nici odata omenimea n'a asteptatu mai cu nerabdare implinirea vreunei prorocii si fagaduintie, cá si implinirea prorociei despre nascerea Domnului. Nici odata dela facerea lumii, nu s'a aratatu o stea atát de stralucitoare cá si cea dela nascerea Domnului, care a condusu pre magii, séu filosofii din Persi'a, la inchinacineea Domnului. Nici odata, dela facerea lumii, nu s'a aratatu pe ceriu asemenea stea luminandu si diu'a, cum a luminatu acea dela nascerea Domnului, si mergendu pana se ajunga deasupra unde era prunculu, apoi acolo se stee. Nici odata nu s'a intemplat se mérga filosofii si Regii unei tieri, cu daruri, la inchinacineea unui pruncu de curendu nascutu, in alta tiéra streina, unde puteau fi espusi multoru pericole din partea domnitorului acelei tieri. Nici odata nu s'a cutremuratu vre-unu imperatu de nascerea unui pruncu nevinovatu, precum s'a cutremuratu atunci Irodu imperatulu, si tot Ierusalimulu cu densulu, de nascerea Domnului. Si din contra, nici odata nu s'a aretatu atát'a bucurie la ingeri in Ceriu, si intre ómeni pre pamentu, cá si la nascerea Domnului, cantandu:

„marire intru cei de sus lui Dumnedieu si pre pamentu pace si intre ómeni bunavoire.“ Luc'a 2 14.

Chiar si numai din acestea ne potemu convinge iubitiloru, cá celu cu mii de ani mai nainte prorocitu, de profeti, acel'a pre carele lumea l'a asteptatu demultu, cu mare doru si nerabdare; acel'a pentru carele sa ivitu stéu'a cea minunata si neobicinuita, acel'a carele a fost cantatu si adóratu de filosofi dela resaritu, acel'a de carele s'a cutremuratu Irodu imperatulu, acela carele a fost cãntatu de ingeri in Ceriu, si de ómeni pre pamentu, n'a fost unu pruncu simplu, cá si alti prunci, ci Elu a fost cu adevératu Mesi'a celu fagaduitu, a fost trimisulu lui Dumnedieu Tatalu, a fost unulu nascutu Fiiulu lui Dumnedieu, carele „s'a pogoritu din Ceriu, s'a intrupatu dela duhulu santu, si din pururea fecióra Mari'a si s'a facutu omu,“ si cá atarele a venitu in lume: „lumina din lumina, Dumnedieu adevératu din Dumnedieu adevératu, pentru noi si a nóstra mantuire,“ precum marturisimu si in simbolulu credintiei nóstre.

Intru serbarea amintirii acelu evenimentu mare si minunatu alu nascerii Domnului si Mantuitorului nostru Isus Christos, ne am intrunitu si noi adi iubitiloru, in numeru asia mare in S. bisericu, precum se vor fi intrunitu si alti crestini, in bisericile loru. Ne am intrunitu adi in cas'a Domnului, cá se serbãmu si noi acelu mare evenimentu, si prin elu cea mai mare indurare a lui Dumnedieu spre noi ómenii; ne am intrunitu cá se preamarimu pre Dumnedieu multiamindu-i din adenculu sufleteloru nóstre, pentru aceea mare indurare, dar totodata cá se ne ocupãmu si de niste cugetãri evlavióse si apoi din tóte, se lumãm si niste invetiaturi folositoare, neaperatu trebuincióse la binele si fericirea nóstra.

Dupa seversirea slujbei dumnedieesci si a multiamitei nóstre catra Dumnedieu, voindu dar a ne ocupã si de asemenea cugetãri evlavióse, mai nainte de tóte ni se impune marea intrebare: ce a potutu indemnã pre bunulu Dumnedieu la o asia mare si

nemarginita indurare spre neamulu omenescu, ce cauza a avutu acelasi pre bunu Dumnedieu de a trimite in lume chiar si pré unulu nascutu Fiiulu seu Domnulu nostru Isus Christosu? Si ce a potutu indemná pre Fiiulu lui Dumnedieu, sè se pogóre din Ceriu pre pamentu, facendu-se omu, si luandu trupulu omenescu!

Mare si insemnata a trebuitu se fie aceea cauza. Si in adeveru mare si insemnata a si fost. A fost mantuirea intregi lumii, a intregului neamu omenescu de perire. Ba si mai multu. A fost nu numai mantuirea de perire, dar si ridicarea neamului omenescu din decaderea cea grozava, éراسi la starea fericirii cei dan-taiu, „a venitú Fiiulu omenescu se caute si se mantúiesca pre] celu ce erá peritu,“ precum ne spune insusi Domnulu.

Cine scie din istorie, cât de trista si durerósa erá starea si sórtea ómeniloru dupa pecatu, cine scie cum omulu, celu facutu de Dumnedieu dupa chipulu si asemanarea lui, numai cu cev'a mai micioratu decât ingerii, perdiendu-si starea fericirii cei dintaiu, si intunecandu-i-se mintea, prin pecatu, nu mai cunoscea pre Dumnedieu, facatoriulu seu, facatoriulu Ceriului si alu pamentului, si alu tuturoru vediutelor si nevediutelor lucruri. Cum omulu nu-si cunoscea chiamarea sa cea marótia, si asia in locu de a se apropiá, tot mai multu se departá de aceea chiamare, se departá de Dumnedieu parintele seu, si de binele si fericirea sa. Cine scie cum ómenii in urm'a acelei rataciri decazusera la atât'a dejosire, robie si sclavia, incát ajunsera a se vinde la terguri, cá si dobitócele, precum se mai vendu si astadi in partile, unde inca n'a strabatutu lumin'a crestinismului, acel'a va intielege si motivulu celu mare ce a indemnatu pre bunulu Dumnedieu, la o asia nespusa indurare, la trimiterea unui'a nascutu Fiiului seu pre pamentu; va intielege ce binefacere si indurare mare, s'a facutu omului prin mantuirea lui din robie, si din decedere, si prin ridicarea lui éراسi la starea fericirii cei din taiu, la starea de fiu si mosténu alu lui Dumnedieu, precum ni spune si S. Apostolu: „de acum nu mai sunteti robi ci fii, ér de sunteti fii si mosteni sunteti ai lui Dumnedieu prin Isusu Christosu.“ Pav. 4. 4.

Éta dar caus'a cea mare a venirii Domnului pre pamentu. Éta pentru ce serbamu in tot anulu amintirea nascerii Domnului cu atât'a evlavie si bucurie. Éta pentru ce serbatórea acést'a este asia mare si insemnata.

Ce invetiaturi mari si folosítóre sunt acestea iubitoru! Cum ni arata ele nemarginit'a iubire, indurare si purtare de grije a lui Dumnedieu spre noi. Cum ni spunu ele ce parinte bunu si induratoriu este Dumnedieu spre noi, si cum putemu intielege, ca daca este mare norocire a fi fiu si mosténu unui parinte bunu, induratu, ingrijitoriu, mare, insemnatu, si avutu, atunci cu atât mai mare fericire este a fi fiu si mosténu alu celui mai mare parinte curescu, alu lui Dumne-

dieu; si éراسi daca este uritu si nedemnu, a nesocóti sfaturile cele bune ale parintiloru nostri celoru buní cari ne au nascutu si ne au crescutu, atunci cu atât mai uritu, si mai mare pecatu este a nesocóti sfaturile prea bunului nostru parinte curescu Dumnedieu, cari au de scopu numai binele si fericirea nóstra. Si in fine cum putem din tóte acestea intielege, ca prin indurarea lui Dumnedieu deschisa ni este tuturoru calea, la bine si fericire, daca pre langa darulu si ajutoriulu lui vom conlucrá si noi la binele si fericirea nóstra.

Dá, asia este iubitoru, deschisu-ni-s'a calea la bine si fericire, inse datori suntemu a conlucrá si noi la binele si fericirea nóstra; éra pentrucá conlucrarea nóstra se ne conduca siguru la scopu, aceea in tóte, trebue se fie in acordu si in consonantia cu legea lui Dumnedieu, càci numai astfelu va fi sprijinita si insotita si de darulu si binecuventarea lui Dumnedieu, si numai astfelu ne va conduce la bine si fericire, scopulu supremu alu nostru.

Dar apoi pentru a ne intocmi astfelu lucrurile nóstre cá ele se fie in consonantia cu legea lui Dumnedieu, mai nainte de tóte, de lipsa este, credintia tare in Dumnedieu si in unulu nascutu Fiiulu seu Domnulu nostru Isus Christos, intemeiatoriulu legii, nu numai càci credinti'a e indemnpu puternicu la lucrári bune, dar si càci precum ne spune si S. Apostolu: „fara credintia nu este cu putintia a placea lui Dumnedieu.“

Avendu credintia in Dumnedieu, iubitoru, ne vom apropiá totu mai multu de Elu, si Elu nici candu nu ne va parasí dupa cum ni spune si S. Scriptura: „cei ce cauta pre Domnulu nu se vor lipsi de totu binele,“ si éراسi: „cáutat-am pre Domnulu si l'am aflatu si din tóte necazurile m'au mantritu.“

Credinti'a in Dumnedieu a fost pururea si scutulu si tari'a parintiloru nostrii. Ea i-a mangaiatu in dile bune, si i-a intarita in dile de cercare; deci sciindu acestea datori suntem a tienea si noi susu si tare la credinti'a in Dumnedieu a parintiloru nostrii, si invetiandu si deprindiendu si pre fii nostri in aceea credintia, se li-o lasam si noi loru de cea mai scumpa mostenire, precum ni a lasat'o si nóue fericittii nostrii parinti.

Si fiinduca credinti'a in Dumnedieu are de temeu religiuinea crestina si a nóstra strabuna, care este religiuinea luminei si a moralei séu a fapteloru bune, se ne straduim iubitoru din tóte puterile a ne luminá si cultivá si noi totu mai multu, nu numai se putem cunósce cât mai bine intielesulu si temeulu religiuinii, si prin acést'a si voi'a lui Dumnedieu, si a face fapte bune, dar si cá se ni scim intocmi si conduce totu mai bine si lucrurile nóstre, apoi se scim aperá si drepturile nóstre.

De aici purcediendu se ne silim iubitoru si la bun'a crescere a filoru nostrii, spre a-i luminá si pre

ei cu lumin'a cunostinciei ce a adus'o in lume nasce-
rea Domnului, dupa cum ni spune tropariulu dilei :
*nascerea ta Christóse Dumnedieule, resarit' au lumii
lumin'a cunoscientiei.*"

Se nu perdem nici cum din vedere ca fii nos-
trii, cari dupa voi'a lui Ddieu, si dupa verst'a lor,
vor traí si preste 30 — 40 — si 50 de ani, cand ó-
menii vor fi multu mai destepti — fara buna cres-
tere, fara invetiatura si anume fara crescere religiósa,
cu greu vor mai puté o duce, mai alesu cand vedem la
si in dilele nóstre abia si fórte cu greu o mai duc
ómenii cei fara invetiatura; se nu perdem nici cum din
vedere, ca lips'a de invetiatura este in mare parte
caus'a seraciei unoru familii, precum éراسي si ca in-
vetiatur'a este in mare parte caus'a inaintarii altor'a.

Pre langa acestea se ne straduimu iubitoru la
lucrurile si afacerile nóstre, unulu fiecarele dupa chie-
marea sa, ce putem face azi se nu amanamu pre
mane. Se fim cu cumpetu si in cheltuielile nóstre,
se nu cheltuim cu usiorintia si pre lucruri fara de
cari putem fi, — castigulu nostru, cu sudori grele,
agonisitu. Se traimu in pace, dragoste, si buna intie-
legere, in casele si familiile nóstre, cáci unde e pace,
dragoste si bunaintielegere, acolo este si sporiu, si
inaintare, si darulu lui Dumnedieu. Se traim in pace,
dragoste si bunaintielegere si cu ceilalti ómeni. Se
nu lacomim la bunulu séu la cinstea altui'a, si cá se
incungiuram ur'a, dujmani'a, si judecatile séu proce-
sele constisitóre. Se tienem de indreptariu dis'a san-
tei scripturi : *precum voiti se vi faca vóua ómenii
faceti si voi loru asisdere.*"

Facendu asia, in tóte a le nóstre ne va insoti darulu
celu mantuitoriu si binecuventarea lui Dumnedieu, si ne
vom apropiá totu mai multu de Dumnedieu parintele
nostru celu prea bunu, si prin Elu de bine si fericire,
si asia dilele vietii, cá si serbatorile nóstre vor fi totu
de mai multa bucurie. Cea ce eu dorindu-ve tuturoru
din adenculu inimii mele, si poftindu-ve atât aceste
S. serbatori ale nascerii, cât si ale anului nou, si
ale botezului, ce ni stau inainte, se le petreceti in-
tru multiamire si indestulare, acum si la mai multi
ani fericiti, si impartasindu-ve si binecuventarea mea
archieréscá am remasu,

Arad, la serbatorile nascerii Domnului din 1887.

Alu Vostru tuturoru

de tot binele voitoriu :

Ioanu Metianu, m. p.

Episcopulu Aradului.

In diu'a Nascerii Domnului.

„Pace si intre ómeni bunavoire“ sunt cuvintele,
prin cari s'a inauguratu evenimentulu mare : Nasce-
rea Domnului. Pace si iubire in cuventu si in fapte
a propagatu pre pamentu Imperatulu ceriurilor im-
bracatu in chipulu omului.

Ingerii Domnului vestescu, si inauguréza impe-

rati'a pácii pre pamentu, pentruca era trebuintia de
dens'a.

Pecatulu denaturase pre omu, si stricase tipulu
si asemenarea lui Dumnedieu. Neamulu omenescu si-
incepuse viéti'a prin unu omoru intre frati, prin unu
omoru provenitu din pisma.

In jertfa lui Avelu gasimu lucrandu virtutea.
Avelu aduce jertfa din ceeace are mai bunu in semnu
de recunoscintia facia de Dumnedieu. Cain simaléza
recunoscintia. Si elu aduce jertfa lui Dumnedieu, dar
din ceeace are mai reu; si cand vede, ca pecatulu
seu este pedepsitu, — in locu de pocaintia si indrep-
tare, omóra pre fratele seu, pentruca pecatulu nasce
de regula nóue pecate, pecatulu nu suferé virtutea;
ci voiesce se-o intunece, si se-o faca se dispara.

Neamulu omenescu stropindu-se cu sangele omo-
rului dintre frati si-continua mersulu pre calea vitiu-
lui; si cand indurarea dumnediéscá se cobóra din
inaltimea Ceriurilor se mantuíscá pre omu, ingerii
Domnului vestescu „pace si intre ómeni bunavoire“
prin celu nascutu in Vifleemulu Iudeii.

O pescera este cas'a, in carea afla adapostu Sal-
vatoriulu lumei.

Ingerii vestescu pre pamentu „pace si intre ó-
meni bunavoire,“ dar lumea nu voiesce se intieléga.
Si precum curge la inceputulu lumii sangele fratelui
omoritu de frate : tocma asia pre cand vestescu la
nascerea Domnului ingerii pacea : pre atunci curge in
siróie sangele prunciloru omoriti de Irodu. Tipete si
vaiete se audu in tiér'a alésa de Domnulu de a o sfintí
prin petrecerea s'a pre pamentu.

* * *

Omoru de frate la inceputulu lumii, omoru de
prunci la ventrea Mantuitoriului.

Ér caus'a si isvorulu acestoru omorari ?

Pecatulu.

Pecatulu si pecatele sunt caus'a tuturoru neferi-
ciriloru ce se vedu, si semtu in acésta lume.

Pentru a scerge pecatulu stremosiescu si a in-
vetiá pre omu, sè se feréscá de noue pecate a venitu
Mantuitoriulu in lume. Pentru pecatu a suferitu Dom-
nulu Ceriuriloru si alu pamentului crucea si mórtea.
Pentru a sterpi din lume pecatulu au luat botezulu
de sange apostolii si invetiaceii Domnului, precum si
multimea cea mare a martiriloru crestinismului.

Dar lume ticalósa si omu nefericitu !

Semne si minuni ne-a aretatu Domnulu. Semne
si minuni au seversitu apostolii Domnului. Bunatáti
multe au reversatu asupra credintiosiloru ei biseric'a
Domnului.

Dar pecatulu cu tóte acestea si acum dupa no-
uesprediece veacuri de lumina prin crestinimu si prin
biseric'a crestina — graséza, si continua a-si face vic-
timele sale !

De ce si pentru ce ?

Omulu este omu, si leghióne de slabitiuni si pa-

timi omenesci nu voiescu, si nu lasa pre acésta nefericita fientia, cá lumin'a lui Christos se-lu guverneze.

Celu chiamatu a fi domnu si stepanu, celu ziditu pre pamentu spre a traí cá omu liberu prin supunerea vointiei sale legii Domnului, despretiuesce acésta libertate; si robu se face pre sene patimeloru, robu se face pre sene pecatului.

* * *

Nu incapeau unulu de altulu cei doi frati, Cain si Avel, odinóra in lume, pentruca pecatulu nu suferere virtutea, slabitiunea omenésca nu voiesce, se véda lumin'a, si sè se impartasiésca de dens'a.

Dar astadi cum vom fi standu in punctulu acest'a? Cãti voru fi intre noi multiemiti cu ceeace au? Cãti nu voru fi gandindu, ca pentru aceea nu se gasescu intr'o stare si sórte mai buna, pentruca credu, ca nu incapu de altii?

Nu incapeau unulu de altulu cei doi frati, pentruca asia-i spunea lui Cain slabitiunea ómenésca, ca densulu nu póte sè se fericésca, pre cáta vreme fratele seu in ochii lui este mai bunu, decât densulu. Si noi, cei cari tráimu astadi, si miliónele cele multe, cari au trairu inaintea nóstra, au condamnatu pre omoritoriu, ér Ddiu l'a pedepsitu, se nu mai aiba stare si linisce pre acestu pamentu.

Óre de ce nu ne vom fi condamnandu si pre noi, atunci, cand credemu, ca nu incapemu unii de altii, si altii ne-au luat loculu, ce dupa o vrednicia inchipuita, l'am crede, ca ne-aru fi competitu noue? Óre pentruce nu ne tememu in astfeliu de casuri de sórtea, si pedéps'a, care l'a urmatu pre Cain?

De buna seama pentruca pecatulu are pré multa putere si stepania asupra nóstra.

* * *

„Christos se nasce maritu-lu, Christos din ceriuri intempinati-lu, Christos pre pamentu inaltiatu-ve“ ne spune astadi cantarea bisericésca.

Am mediatu multu asupra cuprinsului acestei cantari, si am aflatu intrens'a unu feliu de manifestu-programu de viétia crestinesca.

Vorb'a este adeca: se marimu pre Celu nascutu astadi in vifleemulu Iudeii, se-lu intempinamu, si se ne inaltiamu printrensulu.“

Cand noi laudamu si prémariu pre cinev'a, carele trairu in societatea nóstra se distinge prin fapte si virtuti, este unu bunu semnu pentru noi, — este pre de o parte o dovéda, ca scimu pretiuí fapt'a buna si virtutea, ér pre de alt'a este o dovéda, ca in noi inca este dorinti'a de a-lu imitá si urmari pre terenulu fapteloru si virtutiloru; ér o astfeliu de stare psichica forméza neaperatu fundamentulu vietii crestine, carea fara fapte bune si fara virtuti nici nu se póte intipni.

A intempiná pre unu omu, carele se distinge prin fapte si virtuti este érase unu sintomu, carele

vorbese despre o buna dispositiune a nóstra de a face totu ceeace ne este cu potintia, cá se-lu urmamu.

Aplicandu „marirea si intempinarea,“ de carea vorbese astadi cantarea bisericésca la tienut'a nóstra facia de Mantuitoriulu lumii, vomu aflá neaperatu, ca in acésta cantare suntem invitati a intielege si cuprinde marirea tainei cuprinse in venirea Mantuitoriulu lumii, a-lu urmá pre terenulu fapteloru, si a-ne ridicá de pre pamentu la inaltimea Ceriului, a-ne emancipá de peccate si a-ne deprinde a face virtuti. Cu unu cuventu invitati suntem a-ne „inaltiá“ prin doctrin'a si prin mijlócele religiunei.

* * *

Omulu, carele privesce serbatórea de astadi cu ochii religiunei, si respective cu ochii unei inime a-deveratu crestine, afla scar'a, pre carea se póte inaltia, pana unde densulu voiesce; si putere omenésca nu este, si nu póte se fia, carea se-lu impedece.

Nu Avelu a fost de vina ca jert'fa lui Cain a fost placuta lui Dumnedieu; ci Cain insusi; ér daca Cain s'ar fi potutu desbracá de slabitiunile si patimele omenesci, si ar fi luat exemplulu dela fratele seu, sè se apropia mai multu, decât acest'a de Dumnedieu, atunci negresitu s'ar fi potutu convinge, ca elu toema asia se póte face placutu, sean dóra in mesura si mai mare inaintea, lui Dumnedieu, decât fratele seu.

Gresieli si peccate de acestea au fost multe in decursulu istoriei. Mania, ura si pisma zu fost totdeun'a intre ómeni, si ómenii au gustatu din destul din fructele loru cele amare. De buna seama a trebuitu se fia multa din acésta pisma si la noi, la romani, cand ne aducem aminte, ca poetulu, cand a strigatu neamului romanescu, sè se descepte, i-a spusu totu de odata cuvintele: „Pre voi ve nimicira a pismei reutate.“ A gasitu apoi poetulu si leaculu contra acestui peccatu; si a disu neamului romanescu, ca daca voiesce se aiba o sórte mai buna, apoi: „petrunsi la sufletu de sfant'a libertate juramu, ca vom dá man'a, se fim pururea frati.“

Sunt in deplina armonia cuvintele poetului cu religiunea si chiar cu serbatórea bisericéi de astadi. Ne invita la „pace si intre ómeni bunavoire“ serbatórea de astadi. Ne invita se intempinamu pre Christos, se-lu prémariu in inimile nóstre, si se-ne inaltiamu printrensulu. Si apoi faptu netagaduitu este, ca cine voiesce sè se inaltie prin religiunea lui Christos, nu este cu potintia, cá se nu-si afle loculu corespundietoriu pentru puterile sale in acésta lume, si se póta crede, ca nu incape de altii.

A trairu in neamulu nostru unu omu cu numele Sincai, carele tóta viétia a fost gonitu de toti, carele a trebuitu sè se lupte cu fómea si cu seraci'a; dar nimenea nu l'a potutu impedece, cá se nu devina omulu celu mai mare alu timpului seu. Omu nu s'a gasitu in lume, carele se-i fia potutu ocupá

loculu, carele in adeveru i-a competitu dupa puterile lui in acésta lume.

Pentru ce?

Ne spune de siguru acést'a biografi'a densului.

* * *

Este de sigur unu bunu semnu, ca toti voimu, se-ne inaltiãmu, pentruca fara acésta voia progresu nu este nici eugetabilu, nici cu potintia. Si la noi in bisericã si in societate este multa trebuintia de acestu progresu.

Póte fi inse, ca chiar in punctulu acest'a se-ne lovimu cu capulu, fia multi, fia toti, de unu nodu gordianu, preste carele nu putem trece. Póte fi, ca vom fi gandindu, ca nu este bine, cá cutarele prin lucrulu maniloru lui se se inaltie pré tare, pentruca omu fiendu si elu, si inaltiandu-se pré susu, póte se devina dupa timpu primejdiosu. Si bine facem toti cei cari gandimu astfeliu. Se ni-se ierte inse, ca nu miatiun'a si calumni'a este calea si mijloculu, prin carele lu-vomu poté injosí si smerí; ci cu totulú alt'a si anume: se-i opunem noi cei, cari voimu a-ne inaltiã, fapte si mai mari, decât acelea, pre cari le póte face densulu, si atunci neaperatu are se urmeze de sene inaltiãrea si a nóstra cá si a lui. Ba mai multu, la noi in bisericã si in scóla unde sunt atâtea trebuintie si atât de multe de facutu, cu potintia este a si gandí, ca nu vom aflá fiecare unu terenu potrivit, pre carele lucrandu cu barbatia se-ne putem face mai mari si mai inalti, decât toti cei ce au traitu pana acum si cei ce traiescu astadi.

Esemple de acestea ne infacisiéza fórté multe istori'a bisericei nóstre. Au fostu multi ómeni cu positiuni inalte in bisericã, cari cu mórtea au incetatu pentru tofdeun'a din amintirea bisericei, si au fostu éراسi altii, cari cá ómeni de róndu, ómeni cu positiuni mici s'au distinsu si inaltiãtu prin faptele lor, asia incãt noi, si cei ce au traitu inaintea nóstra, si toti cei ce voru veni dupa noi, se voru inchiná lor, si se voru trudí a-ii luá de modelu de viétia.

De unde urméza, cu in punctulu acest'a deosebire nu este in bisericã intre omu si omu. Biseric'a pre toti de o potriua ne chiama se „prémãrimu pre Christosu,“ si se ne inaltiãmu prin trénsulu; ér daca chiamati“ suntem toti, dela noi depinde numai, cá toti de o potriua se fim si „alesi“.

* * *

Este di de bucuria diu'a Nascerii Domnului.

Dar bucuri'a nu o pré afli mai nicairi. Si in loculu bucuriei afli astadi pré multu din ceeace numimu necazu si durere.

O minune si o taina ascunsa si nepetrusa ni-se infacisiéza de siguru tuturoru acésta întórta si nenaturala situatiune.

O lume buna si bogata in tóte bunatãtile ne-a datu Domnulu, intru stepanire, ér omulu, domnulu si stepanulu lumii este o fiantia nefericita.

Ne necajimu cu totii, si dóra si blestemãmu acésta situatiune, dar in sciintia se-ne fia, ca daca vom judecã crestinesce situatiunea de astadi, vom aflá, ca nu avem dreptate.

Ori-ce situatiune, in carea se gasesce omulu, este de regula consecinti'a fapteloru sale si a vointiei lui Dumnedieu. Vom fi gresitu noi, vor fi gresitu parintii nostri; ér Dumnedieu, carele nu voiesce mórtea peccatosului, ci cá sè se întórca, si se fie viu, — ne-a certatu pentru multimea peccatororu nóstre.

Fi-vom noi in stare se pricepem acésta vointia a Celui Pré Inaltu?

Timpurile, in cari traimu, sunt din cele mai grele; dar judecandu crestinesce timpurile le facu ómenii. Dreptatea lui Dumnedieu este drépta; si de parte se fia de noi gandulu, ca s'ar poté intemplãvre odata, cá Ddiu se-ne tracteze altcum, decât dupa vrednici'a nóstra.

De vom voi se fim vrednici, si prin faptele nóstre vrednici ne vom aretã de o stare si sórté mai buna, nu este cu putintia, cá Ddiu se nu ne ajute.

Dar chiar serbatorile sunt timpulu, in carele se aréta vrednici'a nóstra prin religiune, „inaltiãrea pre pamentu“ prin indurarea si bunatatea Celui ce Dumnedieu fiind s'au injositu pre sene si au luatú chipulu omului pentru mantuirea nóstra.

O taina este acést'a, carea s'au facutu pentru noi, pentrucã vediendu ómenii pre Dumnedieu-omulu trairu pre pamentu in mijloculu nostru, se remana unu modelu vecinicu pentru bun'a si drépt'a întrebuintiare a libertãtii vointiei omenesci.

Libertatea este unu scumpu tesauru pentru neãmulu omenescu. Pentru libertate au cursu multe síróie de sange pre pamentu. Dar omulu nu se semte liberu, si de buna seama nu din altu motivu, ci curatu numai din caus'a, ca dóra de multe ori este departe de a întielegã liaertatea, precum o a definitu Salvatoriulu lumii in vecinicile sale cuvinte: „nu am venit, se facu voi'a mea, ci voi'a Tatalui meu, carele m'au tramisu.“

Liberu este omulu, dar nu pentru aceea i-este data omului libertatea in chipulu si asemenarea lui Dumnedieu, dupa care a fost ziditu, cá se abuseze de dens'a; ci pentrucã supunendu vointi'a s'a vointiei lui Dumnedieu sè se „inaltie“ pre sene, si sè se fericésca.

A-ne „inaltiã“ si fericí prin supunerea vointiei nóstre vointiei lui Ddiu este chiamarea omului in acésta viétia, ér in meditarea asupra acestei chiamari consta importanti'a serbatorii de astadi.

Terminandu poftimu onoratului publicu serbatorii fericite.

Despre contracte.

(prelegere tienuta poporului)

Dupace v'am fagaduitu, fratiloru, cá ve voiú vorbí despre contracte, am cautatu se-mi implinescu vorb'a, si

că se poteti mai usioru întielege cele ce vi-le spunu, am grabitu se facu acést'a pana atunci, pana mai tieneti in nainte invetiaturile cele ce le-am invetiatu despre cartea funduaria, carea stă in cea mai mare legatura cu facerea contractelor si mai alesu in acelea, despre cari voiu vorbi, si cari mai tare ne privescu pre noi.

In viéti'a nóstra numim contractu o scrisóre, care se face asupra cutarui lucru, de catra doi ori mai multi ómeni. Contractele sunt apoi de mai multe feluri. Noi inse vom vorbi, dupa cum diseiu, despre acelea contracte, de cari ne folosim noi mai desu in viéti'a de tóte dilele.

Omulu, cand merge se-si lucre pamentulu seu, mai antaiu si-castiga uneltele de lucru si numai dupace si le-au castigatu, atunci, dar numai atunci pléca afara la campu, căci fara acelea si-ar face o umblare zadarnica si daunósa. Asia e lucrarea pamentului, asia in tóte lucrurile din lume; prin urmare, tot asia e si la facerea contractelor. Cand facem seau voim a face atare contractu cu cinev'a, trebuie se fimu cu buna bagare de séma, că óre celu ce are se faca contractu cu noi, e omu indre'tatitu se faca acelu lucru, e omu maiorenu — de 24 de ani — séu, déca si nu e de 24 de ani, e facutu maiorenu de catra forulu orfanalu (mas'a seracésca)? Femei'a, de si nu e de 24 de ani, totusi devine maiorena atunci, candu aceea se marita.

Daca voim se incheiamu contractu asupra unei averi seracési, adeca asupra unei averi, care e a unoru prunci seraci, contractulu avem a-lu face cu tutorulu pusu preste aceea avere. Unu astfelu de contractu e deobligatoriu pentru maiorenu din césulu subscrierii acelu contractu, ér pentru partea, in a caroru nume scrie tutorulu, numai atunci e deobligatoriu, déca se lasa pe locu acelu contractu de catra forulu orfanalu adeca, de catra mas'a seracésca. In asia intemplan e bine, si asia trebuie se facemu, că pretiulu cumperării, déca cumperám, se nu-lu dăm vindietoriului, pana nu va veni contractulu dela més'a seracésca, se vedemu, ca l'au lasatu pre locu, ori ba; si numai dupa ce l'au lasatu pre locu, i-dam banii asia, dupa cum am facutu tergulu, căci altecum usioru se póte intemplan, ca contractulu nu se lasa pe locu de més'a seracésca, si atunci, banii, ce i-am datu, avem se-i scótemu pe calea legii, ér acést'a consta bani si perdere de timpu.

Fiind-că v'am vorbitu, frati'oru, despre „tutoru,” ve-ti avé atát'a raddare, că se vorbescu ceva despre insemnatatea tutorelui, atunci, cand acel'a e pusu — dupa cum am dice — unu feliu de domnu — preste averea si viéti'a prunciloru orfani. Elu are se grigésca de crescerea buna a acelu prunci, precum si de averea acelu'a. De aici se vede cât de frumósa e chiamarea de tutoru; elu este in chipu de tata preste pruncii seraci si e pusu a ingrigi si stapani nu numai averea repóatului tata. ci si de crescerea, viéti'a si sanatatea prunciloru seraci. Acel'a, care lacomesce la averea seraciloru, ori nu grigesce de crescerea si sanatatea lor, acel'a face celu mai mare pecatu, pre care lu-pedepsece Ddiu in ceriu si legea pre pamentu. Unu omu, care e pusu se grigésca de averea si viéti'a prunciloru seraci, are se fie curatu la mani, si se silésca intr'acolo, că acea avere se sporésca, că asia apoi, pre pamentu, se fie unu omu laudatu, ér in ceriu binecuventatu.

Dar se revenim de unde am lasatu.

Dupa-ce ne-am convinsu pe deplinu, că celu ce voiesce se lege contractu e maiorenu, adeca, are dreptulu de a vinde, mai avem, dupa cum am mai fost disu si de alta data, se mergemu mai antaiu la cartea funduaria, se vedemu cum stă averea acelu'a, cu care voim se legam contractu, si dupa-ce am vedutu, ca bine stă, ne punemu

si-ne facem laolalta invoiéla: imprumátamu, cumperám, cu unu cuventu: facemu ce avem de facutu. Se intemplan, ca la facerea cutarui contractu, unulu, ori altulu dá arvuna (capara). Déca celu-ce au datu capara, strica tergulu, atunci acel'a, perde ceea ce au datu, adeca capar'a, ér déca strica tergulu celu-ce au primitu capar'a, atunci acel'a are se dee capar'a indoita inapoi.

Contractele, cari vinu mai desu in viéti'a nóstra, sunt contractele de imprumutu si contractele de vindere-cumperare, dar si indeosebi, cele dantai, adeca, contractele de imprumutu sunt cele mai respandite prin poporulu nostru; prin urmare, despre acestea voiu si vorbi de astadata, mai pe largu.

Că se nu-i para reu omului despre cea ce au facutu, are totdeun'a, de câte ori dá bani cu dobânda, se faca obligatiune, adeca, scrisóre despre bnnii imprumutati, cá la o intemplan óre-care, se aiba la mana obligatiunea.

Obligatiunea are se fie facuta dupa tóta form'a; se se scrie sum'a câtá s'au imprumutatu si dela cine, cand si unde se se plátésca inapoi sum'a imprumutata, se se subscrie de celu-ce au luat banii imprumutu si de doi martori sciutori de scrisóre, ér déca celu-ce au luat banii imprumutu, nu scie scrie, atunci unulu din martori i-subscrie numele si celu-ce i-au scrisu numele se subscrie din josu cá subscrietoriu de nume si in urm'a-urmeloru, nainte de a-se incheiá obligati'a, adeca a-se scrie datulu, se scrie si aceea, ca acea obligatiune s'au cetitu si esplicatu celui-ce datoresce in limb'a lui si dupa-ce au întielesu si priceputu, o au subscrisu.

Cu buna bagare de séma trebuie se fie celu-ce ia bani in prumutu, cá sum'a se se scrie in obligatiune cu numeri si cu litere, cá se nu-se póta falsificá, adeca a-se face din 100 fl. un'a mie si altele, asemenea cu numeri si cu litere se se scrie si procentele (camat'a).

Ar mai fi de observatu, ca celu ce dá bani cu dobânda, se fie cu mai multa luare aminte, si se nu lacomésc la camete mari, dandu-si banii sei la acei'a, cari la urm'a-urmeloru nu potu plati; si asia e silitu se umble cu procesu si mai pe urma perde si camat'a si capitalulu; ér celu-ce voiesce se iea bani imprumutu, se se ferésca numai cât póte, si se nu iee si mai alesu cu camete mari, ér déca e silitu a face un'a ca ast'a, atunci se grigésca bine, ca aceea ce au luat se plátésca la timpulu seu, si se nu lasa se se capitalizeze cametele, ori neplatindu cu ce-i detoriu la timpu, póte fi datu in procesu, care e legatu cu mari cheltueli, si asia apoi póte se devina sub ceriulu liberu, seracu ca vai de elu.

Pentru mai buna garantia despre banii imprumutati, se potu face si obligatiuni cu caventi (giranti) adeca se potu scrie in obligatia unulu, séu doi ómeni, cari stau buni despre platirea baniloru imprumutati; atunci, cand debitorulu nu póte plati, are se plátésca cei'a, cari stau buni in obligatie, pentru elu.

Afara de acestea se mai potu dá bani si pe hipoteca, carea e, tot-odata si cea mai buna garantia, ca adeca, sum'a ce se imprumuta, se se intabuleze pe averea detoriului. Aci apoi avem se-ne insemnám bine, ca de locu, déca facem astfelu de obligatiune, se-o tramitem la cartea funduaria, pentru intabulare, ca daca amanám treb'a dupa o di pe alt'a, usior póte se aredice celu imprumutatu dela altulu bani, si acel'a intabuléza de locu si déca aceea avere e putiena, venindu noi se intabulam, n'avem — dóra — pe ce intebulá, deórece averea aceea nu ajunge atát'a, cu cât e datoriu la amendoi, si asia noi potem, dar de buna séma perde banii ce i-am imprumutatu, pentru-că n'am fost destulu de cu munte, cá se intabulam de locu aceea obligatiune.

Se intempla, ca mai multi la olalta iéu bani ori altu cev'a imprumutu, si unii din ei séu mai toti, afara de unulu, séu doi, oru platitu datori'a loru la tempu, afara, dupa cum am disu, de unulu séu doi, cari n'au platitu. Omulu, carele au inprumutatu, póte pirí pe toti de odata de si — póte — or platitu, totusi legea i-silescu se plátésca cu totii datori'a ce au mai remasu, precum si spe-sele procesuali. Fiindu unu astfeliu de imprumutu pericu-losu, trebuie se-ne ferimu de elu cá de focu.

Precum am fost disu de alta data, ca omulu lucra si lucrându si-agonisescu cev'a; ér agonisé'l'a sa, ca se fie mai sigura o baga in pamenturi adeca, cumpera pamenturi; si cumperandu dela cinev'a atare pamentu, tre-bue se capete scrisóre despre acel'a ca l'au cumperatu, ca asia, cu aceea, se-lu póta scrie la cartea funduaria pe nu-mele lui; o carte asia facuta se numesce contractu de vindere — cumperare.

Candu cineva voesce se cumpere o avere, trebuie se-i fia in gandu, ca mai inainte de a face contractulu, are se mérga si se caute la cartea funduaria, ca intru adeveru are aceea avere, care voesce se-o venda, ér aceea are se caute pre fói'a A) a carbii funduarie, apoi se caute pe fói'a B) ca intru adeveru are acel'a dreptu de a vinde si in fine se caute pre fói'a C. si se véda, cá nu e inte-bulata si déca da, cu cât e intabulatu? Nu cumv'a e in-semnatu (prenotatu) cev'a proces?

Si numai dupace s'au convinsu pe deplinu, ca nu-e datoriu, si ca are dreptulu de a vinde, atunci, dar numai atunci se intre cu elu la terguiéla. La facerea contractelor, cand cumperám cev'a, se fim cu bagare de seama, ca totu ce am cumperatu se se induca in contractu asia, dupa cum se afla si la cartea funduaria. De aceea e de lipsa, cá astfeliu de contracte se se faca cu astfeliu de ómeni, cari se pricepu in trebi de acestea, ómeni, cari cunoscu si legile.

Dupa-ce contractulu s'au facutu asia, precum se cu-vine si este subscrisu de doi martori si de celu-ce cumpera si de celu-ce vinde, e a-se presentá in timpu de 8 dile la oficiulu de dare, pentru mesurarea competintiei, dar se-ni insemnám bine, ca déca nu-lu vom duce in timpu de 8 dile dela facerea lui, atunci competinti'a avem a-o solvi (pláti) indoitu. De odata cu contractulu, avem de a duce si o copie a acelu contractu, intarita de judele, ori notariulu comunalu, séu se póte duce si ne intarita, pre-cum si unu atestatu de pretiu despre aceea avere, dela cas'a comunala. Acestea sunt a-se face fara timbru (stem-pii) si antistea comunala are se-le faca fara nici o plata, deórece acést'a este o datorintia a loru inpusa de lege a-deca, legea li-poruncesce se faca fara plata.

Contractulu se póte tramite si de-a dreptulu la car-tea funduaria cu cele-alalte documente (2 copii si atesta-tulu), dar si aceea e de insemnatu, ca nu e iertatu se tréca cele 8 dile, si contractulu se nu fie tramisu, cáci si atunci éراسi avem se platimu competinti'a indoitu.

Dupa-ce am presentatu contractulu la oficiulu de dare, avem de locu se-lu tramitemu la cartea funduaria si nu cumv'a se-lu tienem in lada, si pana-lu tienem in lada, cel'a, vendietoriulu se-lu venda la altulu, ér celu-ce au cumperatu se remana cu banii dati, pentru-cá dupa cum amu mai disu, pre acel'a se scrie averea, a carui contractu mai antaiu ajunge la cartea funduaria.

Cand cumperám atare avere, aceea póte se fia in-tabulata cu ceva detoria; in asia casuri (intemplari) se fimu éراسi cu bagare de seama, si se nu dâmu banii ven-dietoriului, ci se platimu mai antaiu detoriile ce se afla intabulate pre aceea avere, cerendu dela fiecare, la care am platitu cuita despre aceea, ér in cuit'a aceea se stee scrisu si aceea, ca se invoesce se se destabilizeze acea avere, si

dupa-ce s'au platitu tóte datoriile, ce remane, e a-se platí vendietoriului, cáci déca i-vomu dá banii toti lui, elu póte se nu plátésca detoriile si atunci, acelea detorii trebuie se le plátésca cumperatoriului déca voesce cá aceea avere se se scrie pe numele lui.

Un'a se-ne insemnám bine, fratiloru, ca odata unu contractu incheiatu asupra unui lucru, nu se mai póte stricá, numai atunci, cand amendoi cei ce au legatu con-tractulu se invoiescu, cá se-lu strice; dicu doi, déca sunt numai doi, cari au subscrisu contractulu, ér déca sunt mai multi se cere invoiesca tuturoru. Asia e, si pe langa aceea totusi vedem ca multi facu totu feliu de contracte, inse nu se tienu de ele ei, fiindu-ca s'au escatu cev'a cértá in-tre cei-ce au legatu atare contractu, si fiindu mai invraj-biti si de unulu si de altulu, cari numai binele loru nu voescu, se apuca la procese, cu gandulu, cá se strice con-tractulu, ce l'au facutu, ér urmarea e, ca au ajunsu la sapa de lemn; din ómeni cu stare, au ajunsu ómeni seraci.

De aceea, tot-déun'a inainte, se fimu cu buna ba-gare de seama la aceea, ca cu ce omu ne-facem de lu-cru, e omu de omnia in totu ori ba, dicu, se grijimu, cáci dupa-ce l'am incheiatu contractulu odata, inzadaru ne vom cai, cáci e tardiu.

Precum vedeti, fratiloru, de si putienu vi-amu vor-bitu despre acestea lucruri si totusi ati potutu vedea, ca si multe incurcaturi mai sunt si in lumea ast'a si, ca se traimu, cauta se-le descurcamu, ér descurcarea se face cu lumina adeca, luminandu-ni mintea cu invetiaturile de lipsa, vor perí acelea incurcaturi din naintea nóstra, a buna-óra, precum pere intunereculu din casa atunci, candu intram in launtru cu o lumina aprinsa, séu precum pere intune-reculu noptii din naintea Sórelei.

Inainte deci, fratiloru, pana nu e tardiu, cáci la urm'a-urmeloru, amaru ne-vom cái, déca vom voi de si-gur invingatori vom fi!

Galsi'a, la 26. Decemvre 1887.

Invetiatoriulu.

D i v e r s e .

* *Numerulu de facia* apare cu datulu de as-tadi, in diu'a naserii Domnului, si este celu din urma, carele apare in anulu acést'a.

Fiendu tocma la incheierea unui anu, si fiendu anii, cari vinu si trecu, mesur'a, dupa carea se imparte, si se mesóra activitatea omului pre orice terenu, nu ne potém despartí de onoratu publicu alu acesteí foi, fara a res-punde la unele intrebari, ce ni-s'au pusu de unii amici si sprijinitori ai acesteí intreprinderi literarie. Ni-s'a disu a-deca, ca in unele cestiumi nu am luat cu destula taria si energia positiune intru a lamuri positiunea nóstra cá bi-serica si cá ómeni in servitiulu bisericeí; de asemenea ni-se face obiectiunea, ca n'am publicatu unele corespondentie.

Respundiendu pre acésta cale domniloru, cari au bi-nevoitu a-ne face aceste obiectiuni dechiarám, ca cores-pondentie si polemii de cuprinsu personalu sunt eschise prin programulu acesteí foi din colónele ei, si noue dela programu abatere in nici unu casu nu ne este permis a face. De altcum chiar si din punctulu de vedere alu in-tereselorú nóstre bisericesci si sociali nu ne este permis a dá-nici cea mai mica ansa de a-ni-se poté face imputa-rea, ca am fi esitu din cadrulu programei bisericeí, carea este, si trebuie se fia concilianta, si se staruiesca a impacá si aplaná divergintiele, cari potu se se ivésca intro ómeni. Noi numai pre acésta cale potém merge inainte, si pri-vindu preste anulu trecutú constatám cu bucuria, ca o-

onoratulu nostru publicu ne-a întielesu, si ne urmăza pre acestu terenu. Că dovéda despre acést'a ne servesce împéjurarea, ca toti colaboratorii nostri, cari ne tramitu lucrări pentru publicare, suut cu deosebita îngrijire de a sustiené cu santienia terenulu obiectivității.

Cu ceatu resultatu, fórté pretiosu pentru noi ne despartimu de anulu trecutú, constatandu adeva unu mare progresu in punctulu acest'a.

Vomu merge pre calea acést'a si in viitoriu, vom merge incetu, dar cu sigurantia si cu trainicia.

Despartindu-ne la finea acestui anu de onoratulu publicu, rogámu pre toti amicii si sprijinatorii acestei foi se coluce la sprijinirea si respandirea ei, precum si la o punere in aplicare mai cu succesu a ideiloru sustienute si progagate prin trens'a.

La revedere in unu anu nou mai fericitu!

* *Iérna grea.* Dupa mai multe dile de ninsóre si viscolu, in septeman'a trecuta s'a pusu pre intréga tíer'a o iérna din cele mai grele. Geru nu gluma. Se pare, ca traimu in Siberi'a. Ninsórea si venturile aa ruptu in multe párti stelpii dela telegrafu, mai tardiu au impededatu circulatiunea trenurilor. Comunicatiunea nu este nici acum deplin restabilita, si mai tóte trenurile sosescu cu intardiare. Intr'aceea cu tóte acestea mangaiare avemu, ca Ddiu a voitu se fia asia. Si Craciunu'lu romanescu albu si cu frigu din betrani insemnéza in traditiunile nóstre poporale semnu bunu, semnu de sanatate si abundantia. Avem trebuintia multa de amendoue acestea, si deci Ddiu se-ne ajute se-ne impartesimu cât mai multu in anulu, care vine, de ambe aceste bunatáti.

† *Necrologu.* Confratele nostru Ios'a Calman din Ravn'a a incetatu din viétia dilele trecute.

Fie-i tierin'a usióra si memori'a binecuvéntata!

INVITARE DE PRENUMERATIUNE

LA

„BISERIC'A si SCÓL'A.“

Fóia bisericésca, scolastica, literara si economica.

✠✠✠

Cu inceputulu **anului 1888** deschidemu abonamentu nou la „Biserica si Scól'a.“

Rugámu pre toti domnii abonenti de pana acuma, cari dorescu a avé fói'a nóstra si pe viitoriu, se binevoiesca a tramite la „Tipografi'a diecesana“ pretiulu de prenumeratiune care e:

PENTRU AUSTRO-UNGARI'A:

PE UNU ANU 5 fl. — cr.
 „ 1/2 „ 2 fl. 50 cr.

PENTRU ROMANI'A SI STRAINETATE:

PE UNU ANU 14 franci.
 „ 1/2 „ 7 fr.

Sprijinulu moralu si materialu, de care pana acuma s'a bucuratu fói'a nóstra, ne indreptatiesca a sperá, că si in viitoriu vom fi imbratisati de aseminea simpathii calduróse precum si de bunavointi'a nestramutata a On. Publicu cetitoriu.

Redactiunea.

„METODIC'A SCÓLEI POPORALE“
 de Dr. Petru Puposiu, se afla de vendiari la autoriulu in Arad. Pretiulu 60 cr. v. a. — ér espedata franco 65 cr.

Concursu.

Pentru indeplinirea parochiei gr. orientale din comun'a Drautiú, comitatulu Arad, protopresviteratulu Siri'a — Világos — devenita vacanta prin mórtea preotulu Georgiu Ratiu, prin acést'a se escrie concursu cu terminu de alegere pre **28. Februariu 1888.**

Emolumintele sunt:

- 1) Un'a sessiune pamentu estravilanu — aratoriu si fenatiu. —
- 2) Biru preotiescu dela 230 numere, si anume:
 - a) dela proprietari de unu patrariu pamentu, dóue spei cucuru cu cocieni, séu 1 mesura in bobu.
 - b) éra dela ceialalti proprietari, câte un'a spee cucuru cu cocieni, séu 1/2 mesura in bobu.
- 3) Unu intravilanu.
- 4) Stolele indatinate.

Recurentii sunt avisati, petitiunile loru ajustate conform §-lui 15 lit. b) din „Regulamentulu pentru parochii“ adresate comitetulu parochialu din Drautiú, a le suscerne pana in 21. Februariu 1888; protopresviterulu Georgiu Popoviciu. in Siri'a (Világos); avendu pe langa observarea §-lui 18 din citatulu regulamentu a-se presentá in St. bisericá din Drautiú, pentru a cântá respective a celebrá si cuvéntá.

Spre orientarea recurentiloru se notifica, că alesulu in vertutea §-lui 8 din regulamentu va da pana in 14. Decemvre 1888, jumetate din intregulu venitu parochialu veduvei preotese, respective familiei ei.

Drautiú, la 15/27. Decemvre 1887.

Comitetulu parochialu.

In contielegere cu protopresviterulu tractualu.

—□—

Pentru deplinirea statiunei invetiatoresci dela scól'a inferióra din comun'a Ternov'a, ett. Aradului, protopresviteratulu Siriei Világos se escrie concursu cu terminu de alegere pe diu'a de **30. Ianuarie 1888.**

Emolumintele anuale sunt:

- 1) Salariu in bani gat'a 248 fl.
- 2) Pentru cuartiru 20 fl.
- 3) Spese pentru conferintie 5 fl.
- 4) Scripturistica 4 fl.
- 5) Siese orgii lemne — fara de a scól. 24 fl.
- 6) Dóuedieci maji fênu 13 fl.

1) Gradin'a scólei in valóre de 10 fl. — Sum'a 324 fl.

Recurentii sunt avisasi a-si suscerne petitiunile adresate comitetulu parochialu din Ternov'a inspectorelui Georgiu Popoviciu in Siri'a (Világos) pana in 25 Ianuarie 1888 dovedindu:

- 1) ca sunt romani de rel. gr. or.
- 2) ca a prestatu esamenulu de cualificátinne si celu din limb'a maghiara cu calculu indestulitorin.
- 3) Atestatu de conduita.

Recurentii sunt poffiti a-se presentá in st. bisericá, pentru a-si dovedi desteritatea in cantu si tipicu, căci alesulu invetiatoriu va functioná si cá cantoru.

Ternov'a la 29. Neomvre 1887.

Comitetulu parochialu.

Cu scirea inspectorelui cercualu.

—□—